
2000-10-RE

CAUSA 2000-10-RE

Número de registre: 209-2000. Recurs d'empara

AUTE DEL DIA 9 DE SETEMBRE DEL 2000

BOPA núm. 52, de 13 de setembre del 2000

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional el dia 14 de juny del 2000 per la representació processal del Sr. Màrius Adolf García Graña i de les Sres. Montserrat García Orosa i Carme Orosa Iglesias, així com de les societats mercantils Construccions Margra, SA i Feno, SA, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra l'aute de data 21 de setembre de 1999, dictat pel Tribunal de Batlles i contra els autes de data 13 d'abril i 23 de maig del 2000, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per haver-se pogut produir una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció reconegut a l'article 10 de la Constitució, i concretament el dret a obtenir de la jurisdicció una decisió fonamentada en dret, el dret a la defensa, el dret a l'assistència lletrada i el principi d'igualtat entre les parts i atès que sol·licita al Tribunal Constitucional que dicti sentència "que acordi l'anul·lació dels pronunciaments continguts en els referits autes en allò que afecti als honoraris de l'advocat dels fallits, i retrotraient el pronunciament al moment en què es van produir aquestes vulneracions, que no és altre que abans de dictar-se l'aute de l'hble. Tribunal de batlles, de data 21 de setembre de 1999";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal de data 6 de juliol del 2000;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Ángel Aparicio Pérez;

Antecedents

Primer

Mitjançant la seva representació processal, els demandants en aquest recurs d'empara van sol·licitar a la Batllia, per escrit de data 15 de març de 1999, l'adopció d'un seguit de mesures en el

decurs dels autes F-3-3-97, tramitats pel procediment de cessació de pagaments i fallida. Aquest escrit va ser traslladat a l'administrador judicial de la fallida i als controladors, l'informe dels quals contenia la sol·licitud efectuada per l'advocat dels demandants esmentats que els seus honoraris fossin incorporats a l'estat de crèdits. Després de determinats tràmits posteriors, la Batllia va dictar un aute de data 21 de setembre de 1999, i al marge de contestar altres temes plantejats, en el darrer "Atès", relatiu a la sol·licitud de la inclusió dels honoraris, va assenyalar expressament que "No es pot considerar els honoraris de l'advocat del fallit una despesa d'administració, puix perquè una despesa pugui tenir aquesta consideració cal que la despesa en qüestió hagi estat generada pel propi administrador o com a mínim amb el seu vist i plau (...). El lletrat sol·licitant segons es desprèn dels autes, no ha estat contractat per l'administrador judicial i en conseqüència no hi ha lloc a donar als honoraris esmentats la consideració de despeses d'administració".

Segon

Els demandants van interposar recurs d'apel·lació davant la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, i en la vista oral, celebrada el dia 5 d'abril del 2000, la seva representació processal va al·legar, entre altres qüestions, la vulneració de l'article 10 de la Constitució en la vessant del dret a la defensa i a l'assistència tècnica.

Mitjançant aute de data 13 d'abril del 2000, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va confirmar l'aute contra el qual s'havia recorregut en tots els seus punts, i en el fonament jurídic II va subratllar que "s'ha de precisar que l'article 73 del Decret de 4 d'octubre de 1969, quan diu que les costes processals seran a càrrec del passiu del deutor en els expedients respectius i al moment de la classificació dels crèdits hi figuraran com a crèdits privilegiats, només és relatiu a les despeses processals entaulades per l'administrador de la fallida i no pot correspondre en cap cas als honoraris de l'advocat del fallit"; i finalment indica que "Per tant no ni ha res a afegir al raonament particularment encertat i ajustat a dret, de l'últim Atès de l'Aute impugnat".

Tercer

Amb data 28 d'abril del 2000, la representació processal dels demandants va interposar un recurs de nul·litat d'actuacions davant la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, com a tràmit previ al recurs d'empara constitucional, al·legant la vulneració del dret a obtenir de la jurisdicció una resolució completament fonamentada en dret, del dret a la defensa i a l'assistència lletrada, així com la vulneració del principi d'igualtat entre les parts. Totes aquestes vulneracions s'haurien produït, d'acord amb els raonaments dels recurrents, perquè els honoraris de l'advocat defensor i representant dels demandants esmentats, no havien estat reconeguts com a deute preferent dins la massa de crèdits.

Amb data 23 de maig del 2000, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia contesta el recurs mitjançant aute en què denega la sol·licitud i condemna els demandants a pagar les costes.

Quart

Amb data 14 de juny del 2000, el representant processal dels demandants va interposar recurs d'empara davant el Tribunal Constitucional en què sol·licitava que s'anul·lessin els pronunciaments continguts en els autes de la Batllia i del Tribunal Superior de Justícia esmentats "en allò que afecti als honoraris de l'Advocat dels fallits i retrotraient el procediment al moment en què es van produir aquestes vulneracions..."

Fonaments jurídics

Primer

El llarg escrit de demanda interposat davant aquest Tribunal per la representació processal dels recurrents conté dos tipus de raonaments jurídics: els uns van dirigits a intentar demostrar que la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia s'equivoca en les seves apreciacions; els altres, com a conseqüència dels primers, estimen que aquests errors de la Sala Civil han lesionat els drets esmentats en l'antecedent tercer.

Dins el primer grup trobem, entre altres, els raonaments següents: que la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia s'equivoca en indicar que el procediment civil és únicament escrit; que aquest òrgan equipara erròniament el procediment ordinari amb el concursal; que també vulnera el principi d'igualtat en tractar de forma desigual l'administrador judicial i el defensor dels fallits.

Dins el segon grup d'arguments (que la demanda estructura de forma exclusiva en "fets") es ve a dir el següent:

- Que la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia en indicar en l'aute de resolució de l'apel·lació que la menció feta en la vista oral de la possible lesió dels drets fonamentals era extemporània, lesiona el dret a una decisió fonamentada en dret (fet segon) i que succeeix el mateix amb el darrer aute d'aquest Tribunal perquè pretesament no s'havia pronunciat sobre els honoraris de la defensa (fet tercer). Quant a aquesta qüestió, els demandants obliden que ja va ser contestada en els autes de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, que va resoldre tant l'apel·lació com l'incident de nul·litat: en el primer la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia fa seus tots els termes de l'aute de la Batllia, i en el segon rebutja raonadament les pretensions de la demanda incidental.

- Que el dret a la defensa i a l'assistència lletrada dels demandants (i no del lletrat) han estat lesionats perquè no es va decidir que els honoraris de la defensa formessin part de la massa de crèdits; s'arriba a afirmar que l'advocat dels fallits també és un creditor, i finalitza amb una interpretació pròpia de les disposicions del Decret de 4 d'octubre de 1969 esmentat, en què destaca el seu convenciment que l'administrador judicial i el lletrat dels fallits han de gaudir d'una igualtat de recursos i de drets, inclosos els drets econòmics (fet cinquè). Fins i tot, arriba a afirmar que "es absurd i inconstitucional argumentar, tal com ho fa l'Aute de data 13 d'abril d'enguany, ratificat per l'Aute del proppassat 23 de maig que "seria del tot injust i inequitable que els creditors que ja han patit de la conducta del deutor hagin, a més, de suportar els honoraris de l'Advocat del fallit quan aquest ha de defensar-se contra ells".

- Que la resta d'arguments i referències només són una repetició dels elements que acabem d'apuntar i que, en síntesi, vénen a mostrar el seu desacord amb la interpretació dels òrgans judicials en el procés a quo segons la qual els honoraris de l'advocat defensor no han de formar part de la massa de crèdits.

Segon

Per part seva, el Ministeri Fiscal, mitjançant l'informe presentat el dia 6 de juliol del 2000, manifesta que la demanda és improcedent i que cal rebutjar-ne l'admissió a tràmit per manca de legitimació activa dels recurrents i per manca de contingut constitucional de la demanda, ofereix diversos arguments i cita la jurisprudència d'aquest Tribunal al respecte.

Tercer

Aquest Tribunal coincideix amb les al·legacions del Ministeri Fiscal i només caldria repetir els seus raonaments. No obstant això, pel que fa a la segona afirmació del Ministeri Fiscal, cal afegir, endemés, que el problema central no consisteix exactament a esbrinar si els honoraris de l'advocat poden donar lloc a la interposició d'un recurs d'empara en qualsevol cas, sinó que, en aquest cas concret, el que es debat és si aquests honoraris han de formar part o no de la massa de crèdits consignats en el procediment de fallida. La jurisdicció ordinària ha acordat i motivat en dret que no han de formar-ne part i, per tant, qualsevol qüestió sobre aquest punt que plantegi la demanda en empara constitucional referida a aquest tema serà sempre una qüestió de legalitat ordinària completament aliena a la competència d'aquest Tribunal. I això, tant si una Audiència Provincial espanyola opina el mateix que el demandant o no (val a dir que és l'únic suport jurisprudencial aportat): els recurrents han estat defensats, les resolucions han estat motivades i les seves pretensions han estat contestades. Així doncs, no existeix el més mínim indici de contingut constitucional en la demanda i, per tant, l'article 10 de la Constitució no ha estat vulnerat.

Quart

Pel que fa a la manca de legitimació activa, quan el lletrat pretén que els seus honoraris s'integrin a la massa de crèdits, està, sens dubte, exhibint un interès legítim. Però un interès legítim individual i personal que no ha afectat gens el funcionament del procés ni els drets constitucionals de les parts: com ja hem indicat en la nostra resolució 99-3-RE, l'advocat no és una part en el procés: és el defensor i, en aquest cas, a més, el representant de la part sense que els seus drets i els seus interessos personals formin part de la relació jurídica material central que es desenvolupa en el si del procés. Per consegüent, els recurrents, que són l'autèntica part processal, i no l'advocat, manquen de legitimació activa per interposar aquest procés constitucional (articles 36.1 i 87.1 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional) quan formulen una pretensió aliena a uns interessos jurídics que no els són propis, sinó que pertanyen a la persona que dirigeix la seva defensa i representació.

Cinquè

Per acabar, equiparar, com es fa en l'escrit de demanda, la figura de l'advocat defensor dels fallits a la de l'administrador judicial en els seus drets econòmics, és una opinió tècnica possiblement interessada i, en tot cas, molt lliure per part d'aquell que l'ha redactada. No obstant això, és desconeguda de les precisions que aquest Tribunal va efectuar sobre la institució de l'administrador judicial en el moment de ser part en un recurs d'empara, en el fonament jurídic primer de la sentència d'11 de setembre de 1998, recaiguda en la causa 98-1-RE, en què el lletrat actual també intervenia com a defensor dels demandants en el mateix procés a quo que ha donat lloc a aquest recurs d'empara constitucional; precisions que, si les hagués recordades, haurien estat suficients per no efectuar una assimilació entre aquests dos tipus de figures que actuen en el procés.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2000-10-RE, interposat per la representació processal del

Sr. Màrius Adolf García Graña i de les Sres. Montserrat García Orosa i Carme Orosa Iglesias, així com de les societats mercantils Construccions Margra, SA i Feno, SA, contra l'aute de data 21 de setembre de 1999, dictat pel Tribunal de Batlles i contra els autes de data 13 d'abril i 23 de maig del 2000, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

Notificar el present aute a la representació processal del Sr. Màrius Adolf García Graña i de les Sres. Montserrat García Orosa i Carme Orosa Iglesias, així com de les societats mercantils Construccions Margra, SA i Feno, SA, al president del Tribunal Superior de Justícia, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar el present aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, pel Tribunal Constitucional, el 9 de setembre del 2000.

Pere Vilanova Trias

Joan Josep López Burniol

President

Vicepresident

Philippe Ardant

Miguel Ángel Aparicio Pérez

Magistrat

Magistrat